

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Lisse

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 18 december 2020

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente een eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkenen van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

De gemeente Lisse heeft in 2019 voor het eerst VVE-gelden ontvangen. Het VVE-beleid is vastgelegd in de Nota Onderwijskansenbeleid 2020-2023. Hierin beschrijft de gemeente helder haar visie op voorschoolse educatie. Dit beleid is nog niet volledig vastgelegd en uitgevoerd. Zo moeten de partners het convenant nog formaliseren en buigt de gemeente zich nog over de evaluatiecriteria.

De gemeente heeft ongeveer 23000 inwoners en telt ca. 25 doelgroeppeuters. In de gemeente zijn twee locaties voor voorschoolse educatie waar kinderen 960 uur VE per jaar ontvangen in dagdelen van vijf uur.

Wat gaat goed bij vve?

De doelgroepen voor voorschoolse educatie zijn helder beschreven, er is voldoende aanbod en de toeleiding naar de voorscholen verloopt volgens afspraak. Wij vinden de rol van de tutor in het gemeentelijke beleid een mooie keuze. De tutor begeleidt doelgroeppeuters met een geconstateerde achterstand niet alleen op de voorschool, maar heeft ook een rol in het begeleiden van de ouders en het eventueel inschakelen van extra zorg.

Gemeente: Lisse

Gemeente nummer: G0553

OAB-budget gemeente 2020:
€162.600

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie:

3

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie:

1

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente:

2

Aantal schoolbesturen in de
gemeente:

4

GGD-regio: GGD Hollands Midden

Wat kan beter bij vve?

In de nota Onderwijskansenbeleid is er weinig aandacht voor de rol van de vroegscholen.

Ook kan de gemeente in de evaluatie van het beleid meer aandacht besteden aan de ontwikkelingsopbrengsten in de voor- en vroegschool en aan de vraag of de achterstanden daadwerkelijk worden ingelopen.

Wat moet beter bij vve?

Er zijn nog geen afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de te bereiken resultaten. Hierdoor is onduidelijk of de houders en scholen de achterstand ook daadwerkelijk weten te verkleinen of in te halen.

Vervolg

De gemeente Lisse voldoet voor de standaard Resultaten op dit moment niet aan de wettelijke vereisten. In hoofdstuk 2.2 is een afspraak over vervolgtoezicht opgenomen.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Lisse.

Werkwijze

- Een startgesprek met de gemeente om toe te lichten wat ons toezicht inhoudt en aanvullende informatie te verkrijgen;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- Beoordeling en waardering van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Lisse.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O Onvoldoende
- K Kan beter
- V Voldoende
- G Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Lisse op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Lisse voldoet grotendeels aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Op een onderdeel is dit nog niet het geval. Dat komt doordat de gemeente met de schoolbesturen nog geen afspraken heeft gemaakt omtrent de te bereiken resultaten.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders		•	
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau		•	

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

De standaard Doelgroepdefinitie beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeente een brede doelgroepdefinitie heeft geformuleerd. De gemeente wil ervoor zorgen dat alle peuters met risico op een taal-of ontwikkelingsachterstand (op basis van ouderkenmerken) een vve-indicatie ontvangen en naar een voorschoolse voorziening gaan. Daarnaast vallen ook peuters met een geconstateerde achterstand onder de doelgroepdefinitie, net als peuters met een geconstateerde achterstand en daarbij aanvullende problematiek. De laatste twee groepen krijgen behalve 16 uur VE per week ook een begeleidingsaanbod van een tutor.

De gemeente kan zich nog verder ontwikkelen door ook over een brede definitie voor doelgroep*kleuters* afspraken te maken.

De standaard Bereik beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeente voldoende vve-kindplaatsen heeft gerealiseerd op de voorscholen. Hiermee voldoet de gemeente aan de basiskwaliteit. De gemeente kan ook bijhouden hoeveel kinderen daadwerkelijk deelnemen aan VE en op die manier bepalen of zij tevreden is over het gerealiseerde bereik.

De standaard Toeleiding beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeente met alle betrokken partners passende afspraken heeft gemaakt, zodat de doelgroepkinderen ook daadwerkelijk gebruik maken van de voorscholen. Zo heeft de gemeente afspraken gemaakt over wie wanneer verantwoordelijk is voor de toeleiding en ook welke acties er volgen als ouders in eerste instantie geen gebruik maken van de aangeboden plek. Het nabellen van deze ouders door het CJG is hier een onderdeel van.

De standaard Doorgaande lijn beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeente afspraken heeft gemaakt met de vve-instellingen en de scholen over de overdracht van de kindgegevens.

In 2016 hebben de scholen, CJG en voorschoolse voorzieningen een werkwijze ontwikkeld die een soepele en effectieve overdracht naar de basisschool mogelijk maakt. Deze werkwijze heeft de naam 'een goede start'. Bedoeling is dat er behalve een schriftelijke overdracht ook een "Ronde tafelgesprek" plaatsvindt.

De gemeente zou zich op dit punt nog kunnen verbeteren door ook te stimuleren dat voor- en vroegscholen een meer inhoudelijke doorgaande lijn ontwikkelen in pedagogisch klimaat, aanbod en/of ouderbetrokkenheid.

De standaard Resultaten beoordelen wij als Onvoldoende omdat er geen afspraken zijn gemaakt met de schoolbesturen over de resultaten van voorschoolse educatie.

Het is in het belang van alle doelgroepkinderen dat de gemeente

vaststelt in hoeverre het gemeentelijk beleid bijdraagt aan het inlopen van achterstanden zodat dit beleid, waar nodig, bijgesteld kan worden. Op dit punt zou de gemeente nog iets verder kunnen gaan. De gemeente heeft doorzettingsmacht bij het maken van afspraken met schoolbesturen. Dat wil zeggen dat als de betrokken besturen hier niet aan meewerken, de gemeente deze afspraken eenzijdig kan vaststellen. De gemeente kan daarnaast ook afspraken maken met de voorscholen over te bereiken resultaten.

De standaard VVE coördinatie op gemeentelijk niveau is Voldoende omdat de gemeente regievoerder is voor VVE. De gemeente heeft een Onderwijskansenbeleid opgesteld waar VVE deel van uit maakt. De gemeente heeft een overlegstructuur in het leven geroepen en heeft het voortouw genomen in de totstandkoming van een convenant tussen de gemeente, de scholen, de kinderopvang en de JGZ. De gemeente houdt zicht op de voortgang in de uitvoering van de afspraken.

Vve-beleidscontext

De standaard Integraal VVE programma is op orde bij de gemeente Lisse. Beide locaties die voorschoolse educatie aanbieden werken met een integraal en erkend programma. Daarover heeft de gemeente afspraken gemaakt met de houder. De houder en locatie hebben wel keuzevrijheid met welk programma men wil werken, zolang deze aan bovengenoemde voorwaarden voldoet. De vroegscholen werken niet allemaal met een een vve programma of maken daarin soms andere keuzes. Daarom ligt er op dit punt nog een uitdaging in de afstemming en de doorgaande lijn tussen vroegscholen en voorscholen in Lisse.

De standaard Ouders is Voldoende. De gemeente heeft beleid en doelen geformuleerd ten aanzien van het stimuleren en bevorderen van de ouderbetrokkenheid bij de bestrijding van onderwijsachterstanden. Met de voorschoolse locaties zijn afspraken gemaakt over (tenminste) halfjaarlijkse contacten met ouders met als doel om hen actief bij de ontwikkeling en het stimuleren van hun kinderen te betrekken. De rol van de tutor is hierbij belangrijk. Daarnaast organiseert en financiert de gemeente een aantal projecten (Voorleesexpres, Boekstart) in samenwerking met vrijwilligers en de bibliotheek om de leesbeleving van jonge kinderen te bevorderen.

De standaard Externe zorg waarden wij ook als Voldoende. De gemeente heeft goede stappen gezet in de richting van een sluitend zorgnetwerk voor de doelgroepkinderen. Zo is er twee maal per jaar regulier overleg (pluoverleg) opgezet tussen de jeugdgezondheidszorg enerzijds en de voorscholen anderzijds. Hierbij vervullen de door de gemeente aangestelde tutores een centrale verbindende en coördinerende rol. In geval van specifieke zorgproblematiek bij individuele kinderen kan er snel opgeschaald

worden via de korte lijnen tussen tutor en de Jeugd- en Gezinsteams.

De standaard Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen waarden we als Voldoende. De gemeente heeft afspraken gemaakt met de voorscholen dat zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie periodiek evalueren en hierover jaarlijks verslag uitbrengen aan de gemeente. Het gaat hierbij onder andere over het gerealiseerde bereik, het gegeven aanbod en de mate van ouderbetrokkenheid. Ook zorgt de gemeente jaarlijks voor de benodigde middelen en financiering om de kwaliteit en professionaliteit van de pedagogisch medewerkers van de voorscholen op peil te houden.

De standaard 'Systematische evaluatie en verbetering van VVE op gemeentelijk niveau' waarden we als Voldoende maar op dit onderdeel is nog ruimte voor verbetering. De interne kwaliteitszorg van de gemeente rust voor een belangrijk deel op het eerstelijnstoezicht vanuit de GGD op het voldoen aan de basisvoorwaarden van de voorscholen. Daarnaast verzamelt de gemeente relevante kwaliteitsinformatie via de bovengenoemde jaarlijkse bevraging van, en de vaste overleggen met de voorscholen. Wij hebben aangegeven dat de gemeente zich een dienst kan bewijzen door ook de vroegscholen te betrekken bij deze overleggen om hen zodoende aan te zetten tot het maken van resultaatafspraken. De beoogde en bereikte effecten van de voor en voorschoolse educatie zijn namelijk evenzeer belangrijk als onderdeel van de kwaliteitszorg.

Vve-condities

De standaard 'De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt' beoordelen we als Voldoende. Dit omdat de gemeente via een jaarlijks onderzoek door de GGD erop toeziet dat de basiskwaliteit van de voorschoolse educatie van de voorscholen aan de wettelijke normen voldoet. Bij één van de beide voorscholen, die minder dan een jaar geleden gestart is, heeft dit GGD-onderzoek nog niet plaatsgevonden, mede als gevolg van de huidige Covid-epidemie. De verwachting is dat deze controle zo spoedig mogelijk zal plaatsvinden in het komende jaar.

De standaard 'Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader' is ook Voldoende omdat de gemeente beschikt over een subsidiekader waarbinnen vastgelegd is aan welke voorwaarden een voorziening voor voorschoolse educatie moet voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen.

De gemeente kan de effecten van de gegeven subsidie nog wel beter in kaart kunnen brengen door consequent na te gaan in hoeverre deze subsidie daadwerkelijk aan de educatie van de doelgroepkinderen ten goede is gekomen.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Ve gemeente	... van de gemeente	
De gemeente maakt geen afspraken met de schoolbesturen over wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid 1b van de WPO).	De gemeente spreekt met de schoolbesturen af wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt ons uiterlijk 01-09-2021 de gemaakte afspraak toe.	Wij controleren of de gemaakte afspraken over de resultaten van vroegschoolse educatie voldoende zijn en geven een terugkoppeling aan de gemeente.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Lisse geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

De gemeente Lisse ontvangt sinds 2019 OAB-middelen. In 2019 hebben wij samen met onze partners uit de scholen, kinderopvang en bibliotheek gewerkt aan het onderwijskansenbeleid voor de periode 2020-2023. In eerste instantie hebben wij ons gericht op het zorgdragen voor goede voorschoolse voorzieningen in de gemeente. In het inspectierapport wordt deze voorziening dan ook positief beoordeeld.

De inspectie geeft ons een belangrijk verbeterpunt mee. Er dienen heldere afspraken gemaakt te worden met de schoolbesturen over de te bereiken resultaten van de vroegschool. In 2021 zullen wij onze focus gaan leggen op de samenwerking met het basisonderwijs. Het maken van resultaatafspraken met de schoolbesturen zal daar ook onderdeel van zijn.